

فرهنگ روانشناسی

پروفیسور محمود ساعتچی

انتشارات معین

پیشگفتار

همان‌طور که قبلاً و در پیشگفتار کتاب واژه‌نامه روانشناسی و زمینه‌های وابسته به آن اشاره نمودم لازمه‌ی پیشرفت در هر زمینه‌ی علمی و یادگیری عمیق مفاهیم، اصول و فنون آن زمینه، آشنایی با حداقل یک زبان خارجی است. وقتی یک کتاب را به زبان انگلیسی می‌خوانیم، به شیوه‌ای مستقیم و بی‌واسطه، با دیدگاه‌های نویسنده‌ی همان کتاب آشنا می‌شویم. اما مطالعه‌ی متن ترجمه شده‌ی همان دیدگاه‌ها، درک و فهم مستقیم ما از منظور واقعی نویسنده‌ی خارجی را با محدودیت‌هایی مواجه می‌سازد. بین استنباط دو مترجم از یک متن ثابت روانشناسی، تفاوت‌هایی وجود دارد. گاه مواردی پیش می‌آید که برداشت دو فرد از مطالعه‌ی یک متن روانشناسی به زبان انگلیسی، متفاوت است. برای حل این مشکل چه باید کرد؟ پاسخ این سؤال ساده است، برای اجتناب از این مشکل، ابتدا باید با زمینه‌ی علمی موردنظر به زبان اصلی، آشنایی کامل داشته باشیم و تسلط خود را به آن زبان به میزانی افزایش دهیم که خطای ما در فهم مطالب، به حداقل ممکن برسد. اما چگونه می‌توان تسلط خود را به زبان تخصصی افزایش داد؟ برای افزایش تسلط خود در مطالعه و فهم درست مطالب تخصصی به زبان انگلیسی، ابتدا باید با ترجمه یا معادل‌های فارسی واژه‌های آن زمینه‌ی تخصصی و سپس با تعریف یا تعاریف آن واژه‌ی خاص، آشنا شد. بهترین شیوه‌ی یادگیری معادل‌های فارسی اصطلاحات روانشناسی به زبان انگلیسی و تعریف یا تعاریف آن واژه، در اختیار داشتن فرهنگ روانشناسی است. بیشتر واژه‌ها و تعاریف ارائه شده در کتاب حاضر از کتاب‌های روانشناسی و زمینه‌های وابسته به آن، به امانت گرفته شده‌اند. فرایند گردآوری واژه‌های تخصصی یک رشته‌ی علمی و سپس ارائه‌ی تعریف برای هر اصطلاح، بسیار وقت‌گیر و نیازمند صبر و حوصله‌ی بسیار است. در این چالش، گاه متوجه می‌شدم ترجمه‌ی یک اصطلاح تخصصی به زبان فارسی یا تعریف آن، درست انجام نگرفته است و مناسب‌تر آن است که

واژه‌ی فارسی یا تعریف مناسب دیگری برای آن، پیشنهاد گردد. در مواردی نیز مشاهده می‌کردم که برای یک اصطلاح تخصصی، مترجمان مختلف، معادل‌ها یا تعاریف متفاوتی را ارائه داده‌اند و بنابراین لازم است معادل و تعریف مورد پذیرش خود را ارائه نمایم. به هر حال امید آن است که این فرهنگنامه بتواند به سهم خود، برای دانشجویان و اساتید رشته‌های مختلف روانشناسی دانشگاه‌ها، مفید واقع گردد. ضمناً، هرچند تلاش نموده‌ام که اشتباهات این کتاب در حداقل ممکن باشد، اما این احتمال وجود دارد که بعضی از اشتباهات، از چشم دور مانده باشند. در این صورت، خوانندگان علاقه‌مند بر من منت گذارند و با تذکر خود، موجبات رفع آن‌ها را در چاپ‌های بعدی، فراهم آورند. در پایان لازم است از عزیزانی که در چاپ این فرهنگنامه سهم داشته‌اند؛ یعنی؛ از همی نویسنده‌گان گرانقدری که بسیاری از اصطلاحات انگلیسی و معادل‌های اولیه‌ی آن‌ها را از نوشته‌هایشان به امانت گرفته‌ام، از خانم شهلا بروجردی که صمیمانه و با صرف وقت و دقت بسیار مرا در اصلاح اصطلاحات و بازنگری معادل‌های پیشنهادیم برای آن اصطلاحات و تعریف یا تعاریف هر اصطلاح، یاری داده است؛ از خانم لیدا خمر که در ویراستاری فرهنگنامه زحمات زیادی را متقبل شده‌اند؛ از آقایان محمد شریفی و لیما صالح رامسری - مدیر انتشارات معین - که زحمات چاپ این کتاب را برعهده گرفتند تشکر نمایم.

آرزوی من آن است که این فرهنگنامه برای اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها، مترجمان و به ویژه برای دانشجویان رشته‌های مختلف روانشناسی و مدیریت، مفید باشد.

محمود ساعتچی

تابستان سال ۱۳۹۳

www.profsaatchi.ir

واژگان فارسی - انگلیسی

		آ		
annoyance	آزرده‌گی	cataract	آب مروارید	
mental status exam	آزمایش وضعیت روانی	hydrotherapy	آب‌درمانی	
ishihara test	آزمون «ایشی هارا»	hydrophobia	آب‌هراسی	
	آزمون اندریافت موضوع	pyromania	آتش‌افروزی	
thematic apperception test (TAT)		adrenalin (adrenin)	آدرنالین (آدرنین)	
picture story test	آزمون داستان مصور	robotology	آدم مصنوعی‌شناسی، روبات‌شناسی	
	آزمون شخصیت، تست شخصیت	tranqualizer	آرامبخش	
personality test		rheumatoid arthritis	آرتروز روماتوئید	
group oral test	آزمون شفاهی گروهی	ideal	آرمانی	
mental test	آزمون عقلی	relaxation	آرمیدگی	
	آزمون علاقه شغلی استرنگ	relaxed	آرمیده	
Strong vocational interest blank		releaser	آزادکننده	
performance test	آزمون عملی، تست عملکرد	freedom	آزادی	
nonverbal test	آزمون غیرکلامی	masochism	آزارطلبی	
projective test	آزمون فرافکن	sadist	آزارگر	
projection test	آزمون فرافکنی	sexual sadism	آزارگری جنسی	
culture - free test	آزمون فرهنگ ناوابسته	sadism	آزارگری	
test Judgement	آزمون قضاوت	sado-masochist	آزارگری آزارخواهی	
paper and pencil test	آزمون کاغذ و مدادی			

preparedness	آمادگی	group test	آزمون گروهی
readiness	آمادگی	porteus maze test	آزمون ماز پرتیوس
			آزمون مهارت در منشیگری
split-brain preparation	آماده‌سازی دوباره‌ی مخ	test of clerical skill	
statistical	آمار		آزمون میزان‌شده، تست میزان‌شده
sets	آمابه‌ها	standardized test	
learning set	آمابه‌ی یادگیری	reality testing	آزمون واقعیت، واقعیت‌آزمایی
authoritarian	آمر	vigotsky test	آزمون ویگوتسکی
authoritarian	آمرانه	test	آزمون، تست
directive	آمرانه، هدایتی		آسان‌سازی اجتماعی، تسهیل اجتماعی
amphetamines	آمفتامین‌ها	social facilitation	
	آموزش ادراکی. حرکتی	comfort	آسایش، راحتی
perceptual-motor training		hospice	آسایشگاه
relaxation Training	آموزش آرمیدگی	threshold	آستانه
reward Training	آموزش با پاداش	differential threshold	آستانه‌ی افتراقی
	آموزش به کمک رایانه	tolerance threshold	آستانه‌ی تحمل
Computer Assisted Instruction (CAI)		absolute threshold	آستانه‌ی مطلق
biofeedback training	آموزش پس‌خوراند زیستی	reaction threshold	آستانه‌ی واکنش
formal discipline	آموزش صوری	Asthma	آسم
special education	آموزش و پرورش استثنایی	injury	آسیب
synthetic trainer	آموزش دهنده‌ی ترکیبی	trauma	آسیب
didactic	آموزشی	pathological	آسیب‌شناختی
additive mixture	آمیزه‌ی افزایشی	psychopathology	آسیب‌شناسی روانشناختی
reduction mixture	آمیزه‌ی کاهش‌ی	language pathology	آسیب‌شناسی زبان
androgen	آندروژن	confusion	آشفتنگی، گم‌گشتگی
androgenization	آندروژنیزاسیون	overt	آشکار
enzyme	آنزیم	axon	آکسون
	آهنگ سوخت و ساز پایه	awareness	آگاهی
basal metabolic rate		vibrators	آلات ارتعاشی
		contamination	آلودگی
		direction set	آمادگی جهتی
originality	ابتکار	Instructional set	آمادگی دستوری
epinephrine (adrenaline)	اپی‌نفرین	means-end readiness	آمادگی وسیله‌هدف
alliance	اتحاد (پیوستگی)	preparation	آمادگی

الف

childhood disintegrative disorder	barnum effect	اثر بارنوم
schizoaffective	effectiveness	اثر بخشی
اختلال اسکیزوفرنی عاطفی	recency effect	اثر تأخر
اختلال اسکیزوفرنی شکل	primacy effect	اثر تقدم
Schizophreni form disorder		اثر تقویت مقطعی، اثر تقویت جزئی
اختلال اضطراب تعمیم‌یافته، اختلال اضطراب	partial reinforcement effect (PRE)	
generalized anxiety disorder	reminiscence effect	اثر خاطره
فراگیر		اثر خودجنبشی (اثر حرکت خودزاد)
اختلال اضطراب جدایی	autokinetic effect	
separation anxiety disorder	behavioral effect	اثر رفتاری
anxiety disorder	zeigarnik effect	اثر زیگارنیک
اختلال اضطراب		اثر فعال‌سازی (هورمون)
اختلال افسردگی عمده	activational affect (of hormone)	
major depression disorder	crepsi effect	اثر کرسی
dysthymia disorder	garcia effect	اثر گارسیا
اختلال افسرده‌خویی	paradoxical drug effect	اثر متناقض دارو
اختلال انفجاری متناوب	serial position effect	اثر موقعیت زنجیره‌ای
intermittent explosive disorder	frustration effect (FE)	اثر ناکامی
اختلال اوج لذت جنسی در زن	oscillation effect	اثر نوسان
female orgasmic disorder	halo effect	اثر هاله‌ای
اختلال اسپرگر	effect	اثر
asperger disorder	stereophonic effects	اثرات استریوفونیک
اختلال بدشکلی بدن	involuntary	اجباری، غیرارادی
body disformic disorder	socio-psychological	اجتماعی روانشناختی
اختلال بیان نوشتاری	avoidance	اجتناب
disorder of written expression	avoidance - avoidance	اجتناب
اختلال بی‌زاری جنسی	avoidance training	اجتناب‌آموزی
sexual aversion disorder	sensation	احساس
اختلال تبدیلی	conflicting feelings	احساس‌های متعارض
conversion disorder	viscera	احشاء
اختلال ترصد و گوش به زنگ بودن	specificity	اختصاصی بودن
disorder of vigilance	perceptual disturbance	اختلال ادراکی
disorder of attention	cyclothymic disorder	اختلال ادواری خو
اختلال توجه	cyclothymia disorder	اختلال ادواری خوبی
tourett's disorder		
اختلال تور		
somatoform disorder		
اختلال جسمانی شکل		
disorder of memory		
اختلال حافظه		
dysmetria		
اختلال حرکتی تخمینی		
phonological dyslexia		
اختلال خوانش پریشی		
pain disorder		
اختلال درد		
اختلال دل‌بستگی واکنش‌ی نوباوگی یا کودکی		
childhood attachment reaction disorder		